

Judikatūras krājums

Lieta C-146/13

**Spānijas Karaliste
pret
Eiropas Parlamentu
un
Eiropas Savienības Padomi**

Prasība atcelt tiesību aktu — Ciešākas sadarbības īstenošana — Vienotas patentaizsardzības izveide — Regula (ES) Nr. 1257/2012 — LESD 118. panta pirmā daļa — Juridiskais pamats — LESD 291. pants — Pilnvaru deleģēšana organizācijām ārpus Eiropas Savienības — Savienības tiesību autonomijas un vienveidīgas piemērošanas principi

Kopsavilkums – Tiesas (virspalāta) 2015. gada 5. maija spriedums

1. *Tiesību aktu tuvināšana — Rūpnieciskais un komercīpašums — Patenta tiesības — Vienota spēka Eiropas patents — Regula Nr. 1257/2012, ar kuru ir noteikti vienotā spēka īstenošanas nosacījumi — Mērķis*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1257/2012 1. panta 2. punkts un 2. panta b) un c) punkts)

2. *Iestāžu akti — Juridiskā pamata izvēle — Kritēriji — Regula Nr. 1257/2012, ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi — Pieņemšana, pamatojoties uz LESD 118. panta pirmo daļu — Pieļaujāmība*

(LESD 4. pants un 118. panta pirmā daļa; Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 1257/2012)

3. *Prasība atcelt tiesību aktu — Pamati — Pilnvaru nepareiza izmantošana — Jēdziens*

(LESD 263. pants)

4. *Iestāžu akti — Regulas — Dalībvalstu īstenota izpilde — Pienākums īstenot tiesiski saistošus Savienības tiesību aktus — Jēdziens — Ikgadējo Eiropas patentu spēkā uzturēšanas maksu lieluma noteikšana Regulā Nr. 1257/2012, lai ļautu Eiropas Patentu iestādei izpildīt ciešākā sadarbībā vienotas patentaizsardzības jomā iesaistīto dalībvalstu uzticētos uzdevumus — Iekļaušana — LESD 291. panta pārkāpums īstenošanas pilnvaru piešķiršanas minētajām dalībvalstīm, nevis Komisijai vai Padomei dēļ — Neesamība*

(LESD 291. panta 1. un 2. punkts; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1257/2012 9. panta 1. punkta e) apakšpunkts un 2. punkts)

5. *Eiropas Savienības iestādes — Pilnvaru īstenošana — Deleģēšana — Pilnvaru deleģēšanas Eiropas Patentu iestādei vai dalībvalstīm, kas ir iesaistītas ciešākā sadarbībā vienotas patentaizsardzības jomā, pastāvēšana — Neesamība*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 1257/2012)

6. *Prasība atcelt tiesību aktu — Savienības tiesas kompetence — Starptautiska līguma vai valsts tiesību akta tiesiskuma pārbaude — Izslēgšana*

(LESD 263. pants)

7. *Iestāžu akti — Regulas — Tiešā piemērojamība — Dalībvalstīm atzītas izpildes pilnvaras — Pieļaujamība*

(LESD 288. panta otrā daļa; Padomes Regula Nr. 1257/2012)

1. Regulas Nr. 1257/2012, ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, mērķis nekādā ziņā nav kaut vai tikai daļēji paredzēt Eiropas patentu piešķiršanas nosacījumus, kas ir reglamentēti nevis Savienības tiesībās, bet tikai un vienīgi Konvencijā par Eiropas patentu piešķiršanu, un ar to Savienības tiesībās nav arī tikusi iekļauta minētajā konvencijā paredzētā Eiropas patentu piešķiršanas procedūra.

Savukārt no Regulas Nr. 1257/2012 1. panta 2. punktā veiktās tās kvalificēšanas par “īpašu līgumu Konvencijas par Eiropas patentu piešķiršanu 142. panta nozīmē” izriet, ka ar šo regulu, pirmkārt, ir tikuši tikai noteikti nosacījumi, kādos Eiropas patentam, ko iepriekš saskaņā ar minētās konvencijas noteikumiem ir izsniegusi Eiropas Patentu iestāde, pēc tā turētāja pieprasījuma var tikt piešķirts vienots spēks, un, otrkārt, ir ticis definēts šis vienotais spēks.

(sal. ar 30. un 31. punktu)

2. Savienības akta juridiskā pamata izvēle ir jābalsta uz objektīviem apstākļiem, ko ir iespējams pārbaudīt tiesā un kuru vidū īpaši jāizceļ attiecīgā akta mērķis un saturs.

Regulas Nr. 1257/2012, ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, kas ir pamatota ar LESD 118. panta pirmo daļu, mērķis ir vienotas patentaizsardzības izveide, un ar tās noteikumiem ir tikusi pausta Savienības likumdevēja vēlme nodrošināt vienotu aizsardzību visu iesaistīto dalībvalstu teritorijā. No tā izriet, ka ar šajā regulā paredzēto vienoto patentaizsardzību var tikt novērstas atšķirības patentaizsardzības nosacījumos iesaistītajās dalībvalstīs un tādējādi tās mērķis ir vienotas aizsardzības nodrošināšana LESD 118. panta pirmās daļas izpratnē. Līdz ar to šī tiesību norma ir atbilstošs juridiskais pamats Regulas Nr. 1257/2012 pieņemšanai.

Šajā ziņā LESD 118. panta pirmajā daļā Savienības likumdevējam ir ļauts noteikt pasākumus, lai ieviestu Eiropas intelektuālā īpašuma tiesības apliecinošus dokumentus, kuri nodrošinātu vienotu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību visā Savienībā. Šajā noteikumā, kurš LESD ir ticis iekļauts ar Lisabonas līgumu, ir ietverta īpaša atsauce uz iekšējā tirgus izveidi un darbību, kas ir viena no jomām, uz kuru saskaņā ar LESD 4. pantu attiecas Savienības un dalībvalstu dalītā kompetence. Turklāt saistībā ar šajā tiesību normā ietverto formulējumu “visā Savienībā”, tā kā ar šo pantu piešķirtā kompetence tiek īstenota, piemērojot ciešāku sadarbību, šādi izveidotais Eiropas īpašuma tiesības apliecinošais dokuments un ar to piešķirtā vienotā aizsardzība būs spēkā nevis visā Savienībā, bet tikai to dalībvalstu teritorijā, kuras iesaistās šajā ciešākajā sadarbībā.

(sal. ar 39.–41., 43., 44., 51. un 52. punktu)

3. Skat. nolēmuma tekstu.

(sal. ar 56. punktu)

4. Regulas Nr. 1257/2012, ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, 9. panta 2. punktā paredzētā valsts ikgadējo Eiropas patentu spēkā uzturēšanas maksu lieluma un to sadalījuma noteikšana ir tiesiski saistoša Savienības tiesību akta īstenošana LESD 291. panta 1. punkta izpratnē. Minētajai ikgadējai maksai ir jāsedz Eiropas Patentu iestādes izdevumi, kas tai rodas, pildot tai iesaistīto dalībvalstu uzticētos papildu uzdevumus Konvencijas par Eiropas patentu piešķiršanu 143. panta izpratnē. Tomēr šie uzdevumi ir cieši saistīti ar Regulā Nr. 1257/2012 paredzēto vienoto patentaizsardzību.

Turklāt nevar pamatoti apgalvot, ka vienoti īstenošanas nosacījumi ir nepieciešami, lai varētu īstenot Regulas Nr. 1257/2012 9. panta 2. punktu, kā dēļ ar īstenošanas pilnvaru piešķiršanu iesaistītajām dalībvalstīm tiktu pārkāpts LESD 291. panta 2. punkts. Lai arī minētās regulas 9. panta 1. punkta e) apakšpunktā būtībā ir paredzēts, ka iesaistītās dalībvalstis var uzticēt Eiropas Patentu iestādei uzdevumu iekasēt un administrēt ikgadējās maksas par Eiropas patenta uzturēšanu spēkā, ne no viena šīs regulas noteikuma neizriet, ka šo ikgadējo spēkā uzturēšanas maksu lielumam ir jābūt vienotam visās iesaistītajās dalībvalstīs. Turklāt no Regulas Nr. 1257/2012 kvalificēšanas par īpašu līgumu Konvencijas par Eiropas patentu piešķiršanu 142. panta izpratnē un no tā apstākļa, ka ikgadējo spēkā uzturēšanas maksu lieluma noteikšana un to sadalījums ir jāveic Eiropas Patentu organizācijas Administratīvās padomes izraudzītai komitejai, nenovēršami izriet, ka tieši iesaistītajām dalībvalstīm, nevis Komisijai vai Padomei ir jāveic visi pasākumi, kas ir vajadzīgi, lai īstenotu minētās regulas 9. panta 2. punktu, jo Savienība atšķirībā no tās dalībvalstīm nav minētās konvencijas dalībiece.

(sal. ar 73.–75., 78. un 81.–83. punktu)

5. Tā kā Savienības likumdevējs nav deleģējis dalībvalstīm, kas ir iesaistītas ciešākā sadarbībā vienotas patentaizsardzības jomā, vai Eiropas Patentu iestādei īstenošanas pilnvaras, kas atbilstoši Savienības tiesībām ir tai pašai, Tiesas judikatūrā diskrecionārās varas deleģēšanas jomā noteiktie principi nevar būt piemērojami.

(sal. ar 84. un 87. punktu)

6. Skat. nolēmuma tekstu.

(sal. ar 101. un 102. punktu)

7. LESD 288. panta otrajā daļā paredzētā regulas tiešā piemērojamība prasa, lai tās stāšanās spēkā un tās piemērošana – labvēlīga vai nelabvēlīga tiesību subjektiem – norisinātos, nepastāvot vajadzībai pēc jebkāda pasākuma tās transponēšanai valsts tiesību sistēmā, izņemot gadījumu, kad attiecīgajā regulā pašu dalībvalstu ziņā ir atstāts pieņemt normatīvus, administratīvus un finansiālus aktus, kas ir nepieciešami, lai minētās regulas normas varētu tikt piemērotas.

Tā tas ir arī Regulas Nr. 1257/2012, ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, gadījumā, ciktāl pats Savienības likumdevējs šīs regulas noteikumu piemērošanas nodrošināšanas nolūkā ir atstājis dalībvalstīm iespēju, pirmkārt, veikt vairākus pasākumus saistībā ar Konvencijas par Eiropas patentu piešķiršanu noteikto tiesisko ietvaru un, otrkārt, izveidot Vienoto patentu tiesu, kurai, kā ir atgādināts minētās regulas preambulas 24. un 25. apsvērumā, ir būtiska nozīme, lai varētu tikt nodrošināta šī patenta pareiza darbība, judikatūras konsekvence un tādā veidā – tiesiskā noteiktība, kā arī izmaksu efektivitāte patentu īpašniekiem.

(sal. ar 105. un 106. punktu)